

FOLK OG LAND

NR. 12 — 19. ÅRGANG

LØRDAG 6. JUNI 1970

LØSSALG KR. 2,—

Frigjøringen: De historiske kjennsgjæringer

AV RALPH HEWINS

(M. A. Modern History, Oxford)

SS-general Walter Schellenberg hadde fullmakt fra Dönitz, men hans representant ble avvist ved den norske grense av general Boehmes representant

Det kan være av interesse for nordmenn under 40 år å få kjennskap til de virkelige kjennsgjæringer når det gjelder frigjøringen for 25 år siden.

1. Den 3.—4. mai holdt Hitlers efterfølger, storadmiral Karl Dönitz, et møte i Flensburg med sine autoriteter i de okkuperte territorier, deriblant Reichskommissar Joseph Terboven og generaloberst Franz Boehme, øverstkommanderende for 400 000 mann, fra Norge, samt dr. Werner Best og general Lindemann fra Danmark.

Dr. Best hadde med seg et muntlig budskap fra statsminister Per Albin Hansson, som sa at Sverige ikke ville tolerere en «letsindig» fortsettelse av krigen i naboland og dette kan ha influert på Dönitz når det gjelder Danmark. Iallfall overga den tyske overkommando Nordvest-Tyskland, Nederland og Danmark til general Sir Bernard Law Montgomery i Lüneberg 4. mai. Norge ble således holdt utenfor som en potensiell «bastion», som Terboven og Boehme ønsket å forsvare til siste slutt, og som et forhandlingsobjekt for en separاتفred med vestmaktene og en felles konfrontasjon med Sovjet-Russland.

2. Den 4. mai fikk også grev Folke Bernadotte, vise-

president i det svenske Røde Kors, som hemmelig hadde bragt videre fredsfølere til de allierte fra Hitlers tidligere «etterfølger», Reichsführer Heinrich Himmler, vite fra den svenske legasjon i København, at Himmlers SS-general Walter Schellenberg hadde fått fullmakt av Dönitz til å forhandle om Boehmes kapitulasjon.

Følgelig kom Schellenberg til Stockholm 6. mai og konfererte i Bernadottes hjem med de svenske regjeringsrepresentanter, minister Erik Bohemann og herr von Post, som fikk et vink fra den britiske og den amerikanske minister, Sir Victor Mallett og Mr. Herschell Johnson, at den allierte øverstkommanderende, general Eisenhower, kunne tenke seg å sende en kommisjon til Stockholm for å ta seg av den norske krise.

Den 7. mai sendte Schellenberg sin Stockholm-minister, Hans Thomsen, og militærattaché, general Utmann til den norske grense for å møte en offiser som representerte general Boehme. Boehme var imidlertid ikke blitt underrettet om Schellenbergs myndighet og Thomsen samt Utmann fløy tilbake til Stockholm samme kveld tomhendt. Etter nye samtaler med svenskene klarte Utmann å få istand en telefonsamtale med Dönitz og han fikk vite at Tyskland hadde gått med på betingelsesløs kapitulasjon natten i forveien (6.—7. mai). Forhandlinger pågikk fortsatt og den norske situasjon var under overveielse.*)

3. Den 5. mai telefonerte også ministerpresident Vidkun Quisling til Terboven om kapitulasjonen i Danmark og utnevnelsen av grev Lutz Schwerin von Krosigk til ny tysk utenriksminister. Men Terboven nektet fremdeles å godta denne utvikling som offisiell uten bekræftelse fra Flensburg.

Quisling avla da sitt siste besøk på Skaugum for å forsøke å redde Norge fra et nytt felttog, borgerkrig og ødeleggelse. Men Terboven

*) Se min bok «Count Folke Bernadotte», Hutchinson, London, 1949.

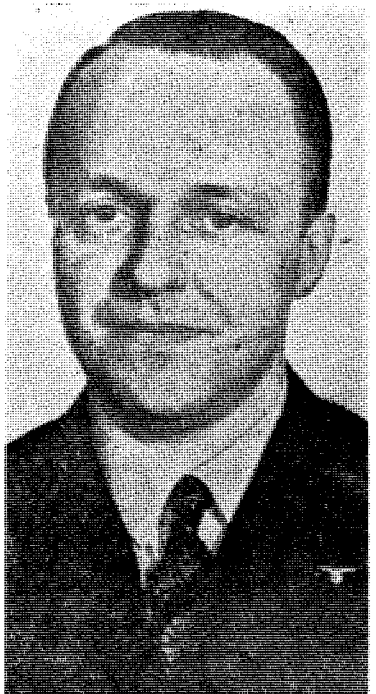

Grev Folke Bernadotte formidlet kontakt mellom Himmlers mann og de vestallierte.

og Boehme fastholdt sin innstilling.

Terboven stilte en snorkel-ubåt og et fly til Quislings disposisjon, men — i motsetning til den belgiske rexistleder Leon Degrelle, som nettopp var ankommet etter å ha hatt kommandoen over den spanske «Blå divisjon» i Lübeck — nektet Quisling å flykte og forble for å møte konsekvensene.

(Forts. side 7)

Minister Lippstad kom for sent til forhandlingene ved grensen med Tranmøls utsendinger. Senere forhandlet han med fritt leide av Hjemmefronten på Møllergaten 19.

Advokat Wiesener om høyesterettsdommen

KRAFTIG SKYTS INNTULLET I BOMULL I FARMAND

Det er vel mange av våre lesere som lurte på hvorledes Hans S. Jacobsens prosessfullmektig ser på den fantastiske høyesterettsdommen i Løberg-saken. Høyesterettsadvokat Albert Wiesener har gitt uttrykk for det i FARMAND nr. 19 for 9. mai og da det vel er storparten av våre lesere som ikke vanligvis følger med i dette blad, gjengir vi hans innlegg her. Det har tittlen «Høyesterett på avveier» og lyder som følger:

«Høyesteretts dom i saken Jacobsen — Løberg har vakt tilfredshet hos mange, men bekymring hos andre. Min part, som er blitt tykkhudet etterhvert, stiller meg et mildt bebreidende spørsmål: «Du har tilrådt saken. Blir du aldri ferdig med å tro på rettsvesenet?»

Nei, jeg blir ikke det — på tross av mange skuffelser. Men det er selve retts-tanken jeg tror på. Ikke dens mer eller mindre skrøpelige presteskap.

Det stemmer at jeg tilrådet saken. Jeg sa til Jacobsen at han efter norsk lov hadde krav på mortifikasjon, og at en beskyldning som ikke er sann, heller ikke lar seg sannhetsbevise for norsk domstol. Det siste tok jeg dessverre feil i.

Det som skjedde, var at et flertall i Høyesterett innlot seg på å relativisere gjeldende rettsprinsipper. Vanlige normer ble satt tilside, og jussen kom i mindretall i forhold til den politiske dogmatikk.

Førstvoterendes konfeksjonsbundne teologi var preget av liten fordragelighet. Dissensen kom som en befrielse. Der var begrepene på plass igjen. Forsett var forsett, og uaktsomhet var uaktsomhet. En forfatter var en forfatter, og en utgiver en utgiver. Det var ren juridisk tale.

Men her er den lære som ble forkyndt av flertallet: Når Løberg i stigende aggresjon fra forsamling til forsamling, fra avis til avis, stempler Jacobsen som en grov historieforsker, da er ikke dette egnet til å oppfattes derhen at Jacobsen er en grov historieforsker. Det er bare egnet til å vekke den forestilling hos Løbergs

Høyesterettsadv. Albert Wiesener

lyttere og lesere at Jacobsen som utgiver ikke har vært aktsom nok i sin kontroll av forfatterens ordvalg og synsmåter.

Merk dere dette, forleggere. Sett at det skulle være likhet for loven her i landet. Da kunne dere komme ut å kjøre.

Flertallets lære ble anvendt på de fleste av de punkter i Løbergs bevistema som retten hadde funnet dekkende for beskyldningen om grov historieforskningsforsett. Men for tre av punktene vedkommende hadde underinstansen gått et skritt videre og antatt at utgiveren hadde forfalskningsforsett. Det gjelder punktene 4, 7 og 10 — angående mobilisering i april dagene 1940, kapitulasjonen i juni 1940 og forholdet mellom okkupasjonterror og etterkrigsterror i Norge. Det er punkter med særlig politisk betoning og hvor det har dannet seg tabuforestillinger om hva som skal være den eneste rene og tillatte sannhet. Her har Høyesteretts flertall ingen margin for toleranse eller for forståelse av tankegan-

(Forts. side 6)

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

I det Herrens år 1970

Vi skriver det Herrens år 1970.

Et år med minnedager og jubileumsfestligheter. Store menn med malmfulle stemmer og rike sinn minnes tider som har gått og sin egen glorverdige innsats. Luften er høy og klar og ordene stiger som på lerkevinger — flagrende.

Det er et år som skal markere hvor lykkelige vi er, og hvor stort og rikt det er, at vi får leve i et fritt land. Menn og kvinner som brakte oss friheten, servert på allierte bajonettspisser hyldes som helter og helgener.

Du verden, hvilke jubileer vi kan glede oss til! Måtte vi bare bøye våre hoder i ærbødighet og takknemlighet for at vi får ha slike menn og kvinner blant oss

Vi er i det Herrens år 1970.

De titusener av ulykkelige menneskeskjebner som i år har SITT 25-årsjubileum, står som et stolt monument over den nestekjærlighet og framsynthet som preger våre store menn og kvinner.

En nestekjærlighet som omfatter medmennesker med løgnens interesse, og som bringer dem til å lyve seg selv inn i historisk udødelighet.

En framsynthet som utstaker den brede vegen som til sjuende og sist bare fører dem tilbake til begynnelsen — monumentet — De ulykkeliges jubileum.

Rundt om i vårt land sitter det menn og kvinner; glemt av de fleste — husket av få. De har også et jubileum å feire. I tiden 1940—45 våget de livet med våpen i hendene, for å verge folk og land mot østens horder. Massevis av dem falt på sin post derborte. De som kom hjem opplevde sitt livs bitreste øyeblikk, da hat og forakt slo sammen over deres hoder som en flodbølge. Det er også et jubileum.

I år etter år tellet mange av dem timer og dager bak grå fengselsmurer. Noen av dem teller fremdeles. De som overlevde som krigsfanger, og som snart i en menneskealder har slaved i dager og år, fylte av lengsel etter sine. De jubilerer også. Tenk på våre «store» her hjemme som konsekvent har nektet å gjøre noe positivt for disse. Det er også et jubileum!

Tenk på de kvinner for hvem det ikke var nok å gå her hjemme og strikke strømper og skjerf til soldatene! De meldte seg til en av de største og mest heroiske gjerninger som finnes — frontsykesøstrens. I dager og år satte de livet på spill for å lindre smerter — for å skape litt håp i de sårede — for å hjelpe en døende over den siste store kampen — for å gjøre sin plikt som menneske og medmenneske. Hva spilte DET for rolle for dem, om den sårede var en tysk soldat? — For et jubileum!

Men hva høstet disse kvinner? De sådde nestekjærlighet og selvoppofrelse — de høstet hat og kulde. Noen av dem ofret sine liv, andre kom hjem til dom og straff. Felles lønn for dem alle ble at deres heder og ære og menneskeverd ble tilsvinet — dratt ned i rennestenen.

Deres vedersakere har ennå et jubileum å feire.

Vi er inne i jubileumsåret 1970. Kanskje vil en av frigjøringsdagens festtalere stoppe opp et øyeblikk og se ned i seg selv. Kanskje vil taleren tenke på de ti-tusener han var med på å styrte ned i en navnløs elendighet. Kanskje vil han mellom de store ord høre og se menns fortvilelse over å være skilt fra sine kvinner. Kanskje får han se et glimt av mødre og deres barn, lure seg gatelangs — utkastet fra sine hjem. Kanskje vil han høre unge kvinners gråt når de mishandles av «gode» nordmenn og kvin-

Dobbeltnummeret
gjenspeiles i urmaker-
vindu i Oslo

Det hadde samlet seg ikke så ganske få mennesker da vi forleden formiddag passerte urmakerforretningen Marius Bakstad i Grensen 19 i Oslo. I vinduet i denne forretningen driver Vera Grønlund sin egenartede reklame i form av en oppslått vindusavis sammen med utklipp fra aviser og forskjellige innlegg i kontroversielle spørsmål.

I det siste har altså interessen for vinduet vært særlig stor og det var forbauende å se hvor forskjelligartet publikumet var, unge og gamle, kvinner og menn. Og de studerte lenge og vel oppslagene.

Men så var det da også et egenartet stoff i disse jubileumsdage for «frigjøringen» man der ble stilt ansikt til ansikt med. Hovedparten består av bilder og tekst klippet i FOLK OG LANDS dobbeltnummer for 8. mai. Og til og med en av bladets ledere var klebet opp. Riktignok var ikke bladets navn oppgitt, men vi gråter ikke over det. For oss er det jo viktigere at sannheten kommer frem enn å skaffe oss egenreklame.

Den frimodige Vera Grønlund får naturligvis ikke demonstrere den grunnlovsfestede ytringsfrihet uantastet. Gårdeieren vil ha urmakerforretningen kastet ut og har også fått medhold av norske retter. Men siste ord er vel ennå ikke sagt i den sak.

Vi gjør våre lesere oppmerksom på den originale urmakerforretning, men de bør kanskje skynde seg ellersom oppslagene i vinduet ofte skiftes.

LØBERG—HANS S.

H.r.justitiarius Emil Stang uttalte ved sin fratreden: «En lov som ikke er i overensstemmelse med folkets rettsoppfatning vil ikke bli respektert».

Dette gjelder følgelig også domme, som ikke er i overensstemmelse med den alminnelige rettsfølelse. De nedbryter folkets tillit til domstolene. Den er for tiden vaklende her i landet.

O. H.

ner. Kanskje vil man i festsalutter fra Akershus, høre de skarpe smellene fra eksekusjonspelletongens geværer. Kanskje opplever han pøbelens rasende hyl som vakker musikk eller som et stikk i samvittigheten.

Jeg ville gjerne høre en slik tale.

«G.K.»

Er «Programbladet»
også «nazistisk»?

I det utrolige VG, som riktig utfolder seg i disse jubileumsdage, klipper vi denne stort oppslåtte artikkel av Jens Henrik Stenland med tittelen «Historieforfalskning i Programbladet» (Kommentarer antagelig overflødig — for er det ikke for galt!):

Programbladets «nazistiske» artikkel

«Artikkelen — Friheten vi feirer — i Programbladet er nå havnet som grunnlagt spørsmål i Stortinget. Artikkelen som innleder Programbladets omtale av 25 års jubileet for frigjøringen inneholder en rekke merkelige påstander som har fått svært mange til å reagere. Hans Hammond Rossbach (V) Møre og Romsdal har meldt dette spørsmål til kirke- og undervisningsministeren:

Programbladet bringer i frigjøringsnummeret en artikkel som inneholder en påstand om rettsoppgjøret etter krigen som er så feilaktig at det er avsagt frifinnelsesdom i Høyesterett, som karakteriserer en tilsvarende påstand som grov historieforfalskning. Mener statsråden det er riktig av Programbladet å bringe en slik artikkel?

Det er stortingsrepresentant Rossbach her sikter til et avsnitt i artikkelen som er skrevet av Programbladets medarbeider Wenche Thorunn Nilsen, hvor det heter:

«Men for å stanse nazismen grep en tross alt i prinsippet til nazismens egne voldsmetoder, hvorfor ikke snakke om det? Og freden i Europa startet med et krigsforbryteroppgjør som enkelte trolig vil ønske å gå lett over på jubileumsdagen. Men skal vi minnes, bør vi kanskje minnes nettopp det?» Det heter videre: «En naiv skjult, moraliserende svart-hvitt maling fremmer krigen, ikke bare ved å bidra

til hatets konto i verden ved å tegne motstanderne svart, men også ved å bidra til blindheten ved å tegne oss selv som hvite».

— Det er to grunner til at jeg har meldt dette grunnlagte spørsmålet i Stortinget, sier Rossbach til VG. For det første er dette en uriktig påstand som er satt fram i et organ som skal gi objektiv informasjon. Et slikt organ som Programbladet som utgis av en offentlig institusjon, må ikke bringe informasjon som er direkte uriktige.

Jeg vil ikke påstå at vedkommende som har skrevet artikkelen har handlet med overlegg, men den påstanden som blir fremsatt på en slik måte har likevel en viss gjennomslagseffekt, nemlig påstanden om at rettsoppgjøret etter krigen ikke var riktig. Etter min mening representerer det en fare, dette at folk nå 25 år etter at krigen sluttet, skal begynne å tro at det som skjedde dengang kanskje likevel ikke var riktig.

Disse påstandene kommer stadig oftere og jeg synes de også kommer fra et bestemt hold. Jeg synes det også er betenkelig at slike påstander skal få grobunn også fordi det vil ramme dem som var med dengang, helt urettferdig.

For meg virker det som det bevisst forsøkes å skape et inntrykk av at rettsoppgjøret etter siste krig ikke var riktig, sier Rossbach.

Hva med Administrasjonsrådet?

Noen korrektiver til H. O. Christophersens legendeproduksjon

Dagspressen våker nøye over at det ikke kommer farlig stoff som kan rokke ved de autoriserte legender. Imellom slipper den nok til noen leserbrev på en bortgjemt plass, passelig beskåret og redigert og tannløst, men grensene er meget snevre. Det var vel derfor ikke å vente at AFTENPOSTEN ville trykke etterfølgende innlegg som var et svar på skriviene til den mangfoldige H. O. Christophersen, som har utviklet seg til å bli nesten like god brannmann for rettssvikene og historieforskerne som selveste professor Skodvin.

Innlegget sikter til H. O. Christophersens omtale av den nye utgaven av Helge Krogs «Sjetten kolonne» i AFTENPOSTEN for 18. mars i år og lyder slik:

H. O. Christophersens kommentar til Helge Krogs «Sjetten kolonne» i Aftenposten 18. mars d. å.

H. O. Christophersen skriver: «at oppnevnelsen av administrasjonsrådet var i tyskernes interesse så vel som i vår egen interesse er en kjennsgjerning som neppe kan diskuteres».

H. O. Christophersen mener altså at det var i det norske folks interesse at administrasjonsrådet samarbeidet med fienden bl. a. ved å sette i gang marineverkstedet i Horten, ammunisjonsfabrikkene på Raufoss og Kongsberg, og det mens krigen fortsatte nord for Dovre?

Helge Krog synes å ha full dekning for hva han skriver når han karakteriserer medlemmene av administrasjonsrådet som høyforrædere som burde stilles for riksrett.

Hadde de samme menn vært medlemmer av NS, ville de ha blitt dømt til døden eller til livsvarig fengselstraff i likhet med de kommissariske statsråder som ble oppnevnt av okkupasjonsmakten etter at krigen i Norge var slutt 10. juni 1940. Da først kan man med full rett si at samarbeidet med okkupasjonsmakten var **nødtvunget** hvis det norske folk skulle overleve.

H. O. Christophersen gjør medlemmene av administrasjonsrådet til «gode nordmenn», men de kommissariske statsråder etter at krigen var slutt 10. juni 1940, de var landssvikere. **Logikken** herr O. H. Christophersen?

Med hensyn til lovligheten av Høyesteretts oppnevning av administrasjonsrådet uttaler flere rettslærde, bl. a. professor Castberg, at Høyesterett ingen myndighet hadde til å oppnevne administrasjonsrådet hverken ordinært eller ut fra nødretten.

Oppnevnelseretten (-myndigheten) tillå etter folkeretten okkupasjonsmyndigheten og den alene.

Pål Berg uttalte i NRK 15. april 1940: «Etter at regjeringen har forlatt Oslo, var det i landets hovedstad ikke lenger noen representant for den utøvende makt.»

Som rettskyndig må Pål Berg ha visst at denne uttalelse var et falsum. Den utøvende makt i Oslo var etter Lkr. art. 43 gått over til okkupasjonsmakten.

Kongen underkjenner Høyesteretts påstand om konstitusjonell nødrett i dette tilfelle og anklager faktisk Høyesterett for å være gått over sin kompetanse. Og kongen har forøvrig forstått at det ikke var folket som sto bak aktørene, men bare visse selvbestaltede kretser i Oslo.

De ledende aktører var de to toppembetsmenn Pål Berg og biskop Berggrav. Da det kritiske punkt kom, hoppet de begge av formelt, dog ikke før de hadde **villført** nye menn, belastet dem med følgene av egen utglidning og presset disse inn på en vei som førte til høysvik. Ingen av dem bestod prøven. **De sviktet og svek** begge.

«Ingen, ikke engang Quisling, gikk vel derfor fienden virkningsfullere tilhånde enn disse to kgl. toppembetsmenn», skriver prost Hedem i en av sine bøker.

Dette sluttresultatet kom også til å koste mange landsmenn livet. H. O. Christophersen benytter enhver anledning til å bedømme hjemmefronten og dens ledere for de forbrytelser den måtte ta ansvaret for. Det gjaldt likvideringen (mord) av sakseløse personer, det gjaldt en rekke sabotasjehandling, f. eks. ødeleggelser av lokomotiver, linjer, spor, fergeforbindelser, damanlegg osv.

Hjemmefronten var selvbestalt og var ikke identisk med befolkningen på

det besatte område, og noen som helst bemyndigelse fra befolkningen hadde den ikke. Ansvaret for dens rettsstridige eksistens og handling, likvidasjoner innbefattet, hadde denne befolkning ikke.

Hvilken forbrytelse hjemmefronten forøvrig i seg selv var mot det norske folk fremgår av hva professor Castberg uttaler: «For alle små nasjoner vil det være katastrofalt om de folkerettslige argumenter kan avvises ut fra hensynet til den totale krig».

De antinazistiske rømlinger har ingen rett til å betrakte seg som «gode nordmenn». Heller ikke de hjemmeverende antinazister eller de kommunistiske sabotører. På dette fenomen er «Osvald» et overbevisende eksempel.

Umodenhet og korttenkthet preget hjemmefrontledelsen. At noen av de brukne geværs menn, blant dem som ikke rømte ut av landet, fikk sitt Tysklandsopphold må ansees som selvforskyldt, og hvor beklagelig det synes dem å være, burde de dog antas å forstå sitt eget ansvar her.

Objektiv forskning vil jo nødvendigvis måtte poengtere at patrioters blod og enkers og faderløses tårer kleber ved deres hender, hvilken stilling de idag måtte innta i landets styre og i det samfunnsmessige liv.

De mennesker som fremdeles berømmer hjemmefronten og dens menn for dens virksomhet (forbrytelser) må lide av varig svekkede sjelsevner, som det populært heter. Og det kan jo hende at selv en dr. filos. kan bli noe «Underlig udi hovudet» som major Sagen uttrykker det om en velkjent jus-professor i sin bok «Et politisk Falittbu».

J. B.

En annen profetbok

Jødene gerådet i raseri over «Zions Vise Protokoller» som så dagens lys for ca. 70 år siden. Hvorfor dette raseri igrunnen? Dette folket har jo hatt så mange profeter, hvorfor ikke anerkjenne en til? Især når så mange av bokens profetier i dag er faktiske oppfyllelser. Som f. eks. bokens avsnitt om pressen:

«Hvilken oppgave utfører pressen, jo, det tjener til å oppflamme folkets lidenskaper eller fremme egoistiske partiformål. Den er hul, urettferdig og forløyet. For intet er lettere enn å styre en opprørt mengde som handler uten ettertanke.»

FRIGJØRINGEN — —

(Forts. fra side 7)

Det var ikke før Haakon vendte tilbake til Norge 7. juni 1945 ombord på et britisk krigsskip at general Thorne ga tilbake den sivile jurisdiksjon til Nygaardsvoldregjeringen, skjønt de på det tidspunkt hadde vært hjemme en uke.

Militær autoritet ble ikke tilbakelevert den norske regjering før 25. september, da den røde hær forlot Nord-Norge, og 1. november da storparten av den britiske styrke også reiste, og således gjorde slutt på den allierte okkupasjon.

Som Aftenposten avslørte (4. 10. 69): «Få dager etter at tyskerne i Norge den 8. mai hadde overgitt seg til britiske og amerikanske militære myndigheter, kunn gjorde en representant for SHAEF at det var etablert en demarkasjonslinje mellom SHAEF og russerne. Den gikk omtrent nord-syd litt øst for Hammerfest og medførte at 35 000 kvadratkilometer norsk territorium, eller mer enn hele Nederland, ble utenfor SHAEF's jurisdiksjon.»

SHAEF og russerne beholdt begge retten til «å holde krigsretter i Norge» inn til deres væpnede styrker forlot Norge høsten 1945, som professor Frede Castberg pekte på i 1946.

Det var den virkelige «frigjøring».*)

*) I virkeligheten etterlot general Thorne 12.500 britiske soldater 1.11.45 til vakt over de gjenværende tyskere og for å instruere norske tropper i bruken av deres nye britiske våpen. Sjefen var major-general Graham. Han og hans menn forlot ikke Norge før 13. desember 1945.

Videre sier nevnte bok om lovene:

«Vi har forstått å innskrenke gjennomførelsen av ikke-jødene lover til et minstemål. Ifølge vår liberale (!) utlegging av lovene har disse mistet sin anseelse. I de viktigste statsrettslige spørsmål og andre rettsaker av prinsipiell betydning dømmer domstolene slik som vi foreskriver dem. Vi må gjøre oss bekvemt med alt lure og med alle knep i lovbookene. Vi må aldri mangle en begrunnelse selv når det dreier seg om urettferdige avgjørel-

13. En uformell tysk «kapitulasjon» ble satt iscene på Akershus festning da en barhodet ungdom fra Milofg. (nå oberst Terje Rollem) mottok honnør fra en høyere tysk offiser.

Men, som Aftenposten kommenterer (2. mai 70) — 25 år senere: «Folk flest idag tror at Wehrmachts kapitulasjon i Norge fant sted på festningen. Kapitulasjonen ble imidlertid undertegnet i Lillehammer 8. mai, og overgivelsen av festningen var et ledd i tilbaketreknin- gen — som var avtalt.

«Fotograf Johs. Stage fikk beskjed av sin sønn om at en gruppe av Hjemmefronten («D-13») skulle rykke inn på festningen. Wehrmachts offiserer var lite glade for å se en fotograf, og Stage fortalte at kaptein Hamel opptrådte såvidt aggressivt at Stage lurte på om han ville komme levende fra Akershus-besøket. Festningskommandanten, major Nichterlein, opptrådte derimot korrekt. Men det fremragende bilde har altså ført mange på villspor.» (Min uthevelse).

Kanskje denne artikkel vil korrigere noen av de andre «villspor» som 25-års jubileet for den ikke eksisterende «frigjøring» 8. mai 1945 tommer omkring på.

ser og dommer som setter den tidligere rettsoppfatning på hodet.»

Sammenlign i denne forbindelse uloven med tilbakevirkende kraft som ble brukt mot oss NS-medlemmer samt uloven om konfiskering av gods og gull som til og med er anvendt overfor avdøde NS-medlemmer! Kfr. også de ord av en av de få anstendige norske jurister etter 1945, professor Skeie, at det aldri før i Norge var forekommet slik lovløshet i Norge som etter den tid.

Jødene toer sine hender og vedkjenner seg ikke bokens opphav. Dem om det, men ingen, absolutt ingen, hverken jøde, greker eller nordmann kan nekte de destruktive krefters fakta som har funnet sted både på nasjonalt som på internasjonalt område i vår senere tid.

ABH

Jo — vi minnes også —

Kom og se min vindusavis før jeg tar den bort — —

Hilsen

Vera Grønland

URMAKER M. BAKSTAD, Grensen 19, Oslo. Tlf. 33 73 34

FOR UNGDOMMEN

Red.: **Haltvard M. Paasche**

Men nye slekter fødest der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring huset.

PØBELVELDE KONTRA RO OG ORDEN

Samfundet pådrar seg stadig nye sykdommer. Forrætnelsesprosessen foregår på alle plan, politisk, kulturelt og ideologisk. Ja, selv nabo-forholdet mellom de enkelte familier ødelegges ved terror og vold.

På Klementsrudd ved Oslo har i lengere tid en ungdomsbande, tenåringer på 15—16 år, terrorisert sine omgivelser ved vill skyting mot hus og annen eiendom. Selv barn har ikke kunnet føle seg trygge på skoleveien. Det er det rene under at ikke menneskeliv har gått tapt. Politiet har omsider grepet inn overfor de unge pøbler og beslaglagt våpen og dynamitt i deres hjem.

Disse unge er riktignok ikke representative for vår generasjon, men viser dog hvilken retning utviklingen tar. Her kommer foreldrenes ansvar sterkt inn i bildet. De som setter barn til verden må også bibringe sitt avkom en slik oppdragelse at barna kan bli gode samfunnsborgere og ikke pøbel.

Den skjeve kurs utviklingen har tatt, har mange årsaker og de aller fleste kan belastes oppdragelsesmåten.

Faktorer som manglende respekt for tradisjon og autoriteter, stadig økende feminisering av samfundet, frihet uten grenser og barrierer og sist, men ikke minst, manglende tro på noe positivt i livet har ført oss dit vi står idag. Og utviklingen i samme retning blir mer og mer utpreget.

Det eneste som kan stanse snøballen er at det blir skapt grunnverdier av slike dimensjoner at menneskene får tilbake troen og tilliten på livets reelle innhold. Enhver person må ha noen eller noe å sette sin lit til og se opp til. Når et slikt utgangspunkt er skapt, vil mennesket ved minimal rettledning finne sin ønskede livsform.

WIESENTHAL HAR ARBEID NOK

Den utrettelige heksejeger, Simon Wiesenthal, er stadig på farten. I et intervju med et fransk nyhetsmagasin, innrømmer han at det er lite aktuelt for tiden å få fatt i Martin Bormann. Hvis Bormann idag ble trukket

for retten i Israel, ville det bety politisk katastrofe for landet. Vi tviler ikke på at Israel bør holde seg innen visse grenser for sin politikk, spesielt da landet med sin aggressive holdning overfor araberlandene er blitt meget upopulært, selv blant tidligere utpreget pro-israelske stater.

Men Wiesenthal, som primus motor for «dokumentasjonssentret» i Wien, lar seg ikke stanse av politiske hensyn. Ifølge sitt eget utsagn, ser det heller ikke ut til at han kommer til å bli arbeidsledig med det første. Han hevder at det fremdeles lever minst 80 000 «krigsforbrytere». Snart 30 år etterpå! Bro, bro, brille...

NORGE FOR NORDMENN!

Vi er inne i et år som er viet naturvern.

Til nå har vi i vårt land hatt stor og rik adgang til forholdsvis uberørte naturherligheter i form av fjell, vidder og skog. Men etter hvert som turisttrafikken øker og flere nordmenn har «oppdaget» våre herligheter som mangler sidestykke ellers i Europa, er det nødvendig å sikre disse områder mot i første rekke forurensning. Vi har allerede nok av elver og vassdrag som fører giftig og urent vann.

Nå foreligger det planer om bygging av en by på Norefjell for 12 000 mennesker, finansiert av kapitalsterke utlendinger. Men vår natur er ikke til salgs — hverken Norefjell eller andre områder.

Vi kan ikke tenke på hvilke økonomiske fordeler vi kan skaffe oss ved salg av norske skoger og fjell, utenlandsk valuta kan ikke erstatte tapet av våre naturherligheter. Dessuten har vi moralsk plikt på oss til å ivareta nasjonens interesser for våre etterkommere.

Når det gjelder norske fri-luftsområder, må helsemessige hensyn settes foran de økonomiske. Det å oppholde seg i Guds frie natur kan ikke vurderes etter noen økonomisk skala, men må oppleves. Derfor protesterer vi mot at utlendinger kjøper opp eller på annen måte tar fra oss de naturherligheter vi har. Norefjell — og Norge for nordmenn!

DEN TYSKE «SYNDEN» PERSONLIG

Forbundsrepublikkens statsoverhode, president Gustav Heinemann har avlagt besøk i Nederland. NATIONAL-ZEITUNG bragte en utførlig reportasje fra besøket, som ble så preget av «Canossagang-atmosfære» at borgermesteren i Rotterdam oppfordret herr Heinemann «til å se inn i fremtiden istedenfor å se tilbake på fortiden.» Men president Heinemann, det «nye» Tysklands øverste overhode, lot seg ikke stoppe, selv etter at borgermesteren hadde utbrutt: «Nach Canossa müssen Sie hier nicht!»

Om ikke altfor lang tid får også vi her i Norge den tvilsomme gleden av å ha Gustav Heinemann som offisiell gjest. Og her er det neppe noen som vil be herr Heinemann om å vise tilbakeholdenhet med syndsbejennelsen. Det er nemlig intet som fordøyes så lett som gateprodusert tyskerhat. Og særdeles populært må det være å høre «noen varmende ord» fra det «demokratiske Tysklands» øverste representant, som ustanselig kneler ved botsbenken og som foretrekker å syng «Ich bin ein Sünder» fremfor «Ich bin ein Preusse.» A.T.

Id genus hominum

Uten norske juristers hjelp kunne det såkalte rettsoppgjør med landssvikene ikke ha funnet sted.

Hva var grunnen eller grunnene til at så mange av rettens angivelige og profesjonelle forkjempere dengang medvirket?

Og hva er grunnen eller grunnene til at så få av dem senere har gjort noget for å få aksjonen beriktiget?

En respektabel undersøkelse av disse interessante spørsmål vil også øke kjennskapet til adskillige enkeltpersoner, til det norske folk og til det vesen som kalles menneske.

Christian Bekker

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Karl Johansgt. 23 — IV, tilv.
Telefon 33 49 00

KAMPSANGER FRA DENGANG:

2.

På vikingtog

Vi nevnte i forrige nummer at de sanger som synges og som blir kjære og avholdte, så kjære at gamle kjempere fra dengang får tårer i øynene når de hører dem, kanskje bedre enn meget annet viser hva Nasjonal Samling sto for i medlemmenes sinn og tanker. Forrige gang gjenga vi den sang som Utvedt gjorde til gjennomgangsmelodi i sin radioserie om NS: «Kamerat, vi marsjerer». Også en annen sang ble brukt i disse programmer, og vi gjengir da den som nr. 2 i vår serie av sanger fra dengang:

205

145. På vikingtog.

På vi-king-tog til frem-med land dro menn av
nordisk ætt, på kongeskipsto mann vedmann av
Hir-dan kamp-be-redt. Til Grenn-land og Is-land og
Hjalt-land, gikk fer-den på lang-skip mot vest, og i
Frank-ri-ke, Ir-land og Eng-land, var nord-man-nen
u-bu-den gjest. Ja, fi-en-den han måt-te
vi-ke. selv på-ven hantap-to sin makt, ha-ha-
ha ha-ha-ha-ha For til vern om det stor-nor-ske
ri-ke stod tro-fa-ste hird-menn på vakt.

Nå reiser vi en Hird påny
av Vidkun Quislings menn.
Og her i gamle Oslo by
står Vikingkorpset frem.
Se baunene lyser fra fjellet
med bud om den nye tid.
Og baunenes lys skal fortelle
om hirdmenn som fylkes til strid.
Da fienden atter skal vike
og pampene tape sin makt,
ha-ha-ha-ha-ha
for til vern om det stornorske riket
står trofaste hirdmenn på vakt.

(BJØRN FALCHENBERG)

SIEGFRIED:

Omkring førermøtet på Slottet 5. mai 1945

Vi beriktiger Skodvin, som fortsatt tegner og forteller.

Reichskommissar Terboven var den hårde linjes mann. Han ville kjempe om Festung Norwegen og stanset Quislings pressemeddelelse.

Også professor Skodvin har naturligvis deltatt med liv og lyst i feiringen av enden på den fantasikrig han har krønikebeskrevet så ofte. Artiklene drysser fra hans hånd og de aldrende helter hyldes behørig og «samtidshistorisk». Som så ofte før består hans historieskrivning også i denne forbindelse av den blanding av historiske kjennsgjæringer og fortellinger som særpreger denne historiekapasiteten. Det later også til at hans kildebedømmelse er noe sviktende.

I en stor artikkel i en Oslo-avis beretter han om visse hendelser innen Nasjonal Samling i sammenheng med den tyske kapitulasjon som nærmet seg. Han beretter freidig fra det siste førermøte på Slottet og påberoper seg etpar anonyme kilder for sine besynderlige opplysninger, som bare beveger seg i periferien av det vesentlige: «ein av deltakarane» og «ein annan deltakar».

Vi skal ikke her innlate oss på noen gjetninger med hensyn til hvem disse anonyme skodvinkilder kan være, men ettersom underskrevne også var «ein av deltakarane» i egenskap av partiredaktør, skal vi her se litt nærmere på saken.

Det gikk nemlig visse hendelser forut for det førermøte Skodvin skriver om. Det er ikke helt korrekt det professoren anfører at «Nasjonal Samling som partisjela ikkje nemnande rolle i dei tyske tankegangane omkring kapitulasjonen». Det er mulig at Wehrmachtledelsen på Lillehammer med si-

ne innbyggede forrædere så slik på det, men de tyske wehrmachtavdelinger besto for en stor del, både når det gjaldt offiserer og menige, av overbeviste nasjonalsosialister som ledelsen på Lillehammer slett ikke kunne regne sikkert med hvis Terboven gjorde sin politiske innflytelse gjeldende. Noe som naturligvis i enda sterkere grad var tilfellet når det gjaldt de betydelige politiavdelinger som var fullt krigsmessig utrustet.

En tredje maktgruppering i denne forbindelse var Nasjonal Samlings militære formasjoner, som professoren setter i gåseøyne av en eller annen uforståelig grunn ettersom de bl. a. besto av krigsvante østfrontkjemper, av en veltrenet førergarde og av betydelige væpnede hirdavdelinger. Og denne brikke i spillet var av spesiell betydning fordi vaklende wehrmachtavdelinger nok i noen grad så hen til hva norske avdelinger gjorde.

I ansvarlige og mere avbalanserte kretser innen NS rådet det i denne forbindelse frykt for at Terboven også nå skulle kunne manøvrere partiet inn i en umulig og katastrofal situasjon som deltager i en desperat tysk sluttkamp i Norge, i åpen kamp med andre nordmenn. Frykten var så sterk at en rekke ordførere i Hedmark og Oppland sendte en deputasjon til Quisling for å gi uttrykk for denne frykt.

Vi kjenner ikke til Quislings innstilling på dette tidspunkt, men at heller ikke han var innstillet på noen norsk borgerkrig er nok hevet over tvil. Hans hovedbe-

kymring var frykt for at de norske kommunister, som hadde spilt hovedrollen under hjemmefrontens terrorhandlinger, i den forvirring som kunne oppstå i forbindelse med en tysk kapitulasjon kunne overta makten ved et kupp. Den røde hær sto jo allerede i Nord-Norge. Og de vestallierte hadde ikke tropper å avse for krigføring i Norge.

Hvor reelle disse bekymringer var får stå hen. Det var iallfall dem som var bakgrunnen, eller iallfall hovedbakgrunnen, for at Quisling i månedskiftet april — mai 1945 «meinte han kunne meistra situasjonen best ved å laga ei ny regjering». Han tenkte i denne forbindelse på å erstatte noen av de mest eksponerte partifolk med frittstående personer som kunne være med på å formidle en fredelig overgang. Regjeringens medlemmer stillet da også i denne forbindelse sine plasser til disposisjon.

Efter det statsrådsmøte hvor dette fant sted ble det sendt pressen en redegjørelse for planene. Såvidt vi erindrer ble det opplyst at Quisling foreløpig hadde bedt regjeringsmedlemmene bli stående til situasjonen avklart seg. Oslo-avisene ble også pålagt å kommentere redegjørelsen etter visse nærmere retningslinjer. Det er ellers riktig som Skodvin skriver at «I hovedsak tok han (Q) sikte på ein overgangstilstand, der han skulle overlevera regjeringsmakta til sin etterfylgjar, som ved

(Forts. side 6)

SIEGFRIED:

Legenden om det uprovoserte tyske overfall

4.

Var besettelsen av Norge et folkerettsbrudd?

Var den tyske besettelse folkerettsstridig? Dr. Siemers (Raeders forsvarer) erklærte herom: «Rettsforholdet når det gjelder nøytralitet består ikke bare mellom den nøytrale og hver av de to krigførende stater, men angjeldende nøytrales nøytralitet er samtidig også en faktor i det direkte forhold mellom de krigførende. Blir nøytralitetsforholdet mellom den ene krigførende og den nøytrale forstyrret, så kan den nøytrale ikke beklage seg over en tilsvarende fremgangsmåte fra den annen krigførende. Herunder spiller det ingen rolle om den nøytrale ikke kan eller ikke vil beskytte sin nøytralitet. Rettshjemlen for motforholdsregler fra den skadelidende krigførende er «Selvoppholdelsesretten» — Denne selvoppholdelsesrett er folkerettslig alminnelig anerkjent — Den med sikkerhet ventede umiddelbart forestående nøytralitetskrenkelse likestilles med en fullendt nøytralitetskrenkelse — Begrunnelsen for en slik preventivforholdsregel ligger ifølge Westlake i selvoppholdelsesretten, som også gjelder likeoverfor en truende nøytralitetskrenkelse. En annen oppfatning ville også være livsfjern — I det innerstatlige rettssystem til enhver stat er forsvar mot et umiddelbart truende angrep en tillatt nødvergehandling —

I samklang med denne oppfatning holdt også den britiske regjering under denne krig en preventivforan-

Jodl skriver brev i fengselssellen. Så ridderlig behandlet seierherrene sine motstandere! Senere hengte de ham.

staltning for berettiget da den 10. mai 1940 besatte Island. Den britiske regjering har begrunnet denne forholdsregel klart og folkerettslig riktig i en offisiell erklæring fra Foreign Office, jeg siterer: «Efter den tyske besettelse av Danmark er det blitt nødvendig å regne med et plutselig tysk fremstøt mot Island. Det er klart at den islandske regjering i tilfelle av et slikt angrep, selvom det ble ført bare med små styrker, ville være ute av stand til å hindre at dens land falt fullstendig i tyske hender». Preventivforholdsreglen ble gjennomført av England skjønt Island uttrykkelig forsvarte seg mot okkupasjonen i en protestnote. Jeg ber også lagt merke til at USA billiget dette rettsynspunkt, noe som det kjente budskap fra USA's president til kongressen av 7. juli 1941 og den påfølgende besettelse av Island med stridskrefter fra den amerikanske marine beviser.»

Bevislighetene med hensyn til alliert okkupasjon av Island ble imidlertid avvist av retten, deriblant også den av dr. Siemers siterte erklæring fra Foreign Office.

Likeledes avviste retten et sitat fra Pravda av 9. april 1970: «Vestmaktene ville vinne tilbake det tapte krigsteater!», sitat fra Isvestija: «A istemme billige klagesanger om rettmessigheten eller urettmessigheten av den tyske aksjon i Skandinavia efter at England og Frankrike har krenket de skandinaviske landes suverenitet til skade for Tysklands interesser og derved har fremkalt de tyske motforholdsregler, betyr ganske enkelt å gjøre seg selv latterlig.» Videre ble avvist si-

(Forts. side 8)

Fritt Folk

Riksgaen for Nasjonal Samling.
SIEGFREDAKTØR ODD MELSDOM

På vårens og samfølelsens dag.

I dag, 1. mai, på arbeidets og arbeidernes dag, vårdagen som skulde være som en krone over siste års anstrengelser for å skape en bedre, lykkeligere og mer rettferdig verden, må vi med skam beklage at forholdene framleis har vært sterkt urettferdige. Vi som i dag sitter med det formelle ansvar for utviklingen, har nok hatt den

slutten om utallige beviser på at etter det skulle lar til å bære seg sammen, at vi alle sammen, hver vi står i kampen, først og fremst er nordmenn og landmenn som vil fædrelandets vel og lykke hver på vår vei.

Slik som forholdene ligger an i dag, ligger ikke utviklingen bare i vår nasjonale regjeringens hånd.

Ad omveier brøt FRITT FOLK forbudet i en leder 1. mai 1945.

Omkring Førermøtet — —

(Forts. fra side 5)

eit nokonlunde regulært regjeringsskifte.»

«Det er ikkje mykje realisme i dette», slår Skodvin fast idag 25 år etterpå, sittende ved sitt skrivebord. Men forholdene var jo noe annerledes dengang. Det fantes faktisk ganske mange som tenke mere på å unngå strid og borgerkrig og nye blodsutgydelser. Ja, som syntes dette var viktigere enn politisk hevn og forfølgelse. «Quisling tenkte seg at Hird og Milorg skulle samarbeide om å halda ro og orden» —

Det var også en mektig mann i Norge som var redd for den realisme Skodvin ikke kan oppdage idag, nemlig Reichskommissar Terboven. Han var en svoren tilhenger av den store slutt-kamp i Norge og hadde naturligvis da ingen interesse av en indre norsk avspenning. Tvertimot regnet han med også denne gang å kunne manøvrere NS inn på tysk side gjennom trusler og påtrykk — og også gjennom ytterliggående elementer innen NS. Han grep da også øyeblikkelig inn og stanset den norske regjerings kommuniké, samtidig som han forbød Oslo-avisene å kommentere saken på lederplass. Det er vel kanskje også sannsynlig at han i denne forbindelse øvet politisk press på Quisling.

Det var som nevnt delte meninger innen partiet, bl. a. var jo den mektige politiminister tilhenger av den hårde linje og den fortsatte kamp for de politiske ideer uten hensyn til de ofre det ville kreve.

Under disse omstendigheter får man kanskje si at Nasjonal Samlings hovedorgan FRITT FOLK skar gjennom byllen og kanskje gjorde en nasjonal innsats som de færreste forstår idag. Trass i forbudet fra Terboven brakte bladet en lederartikkel hvor man under dekke av 1. mai-betraktninger også tok klart standpunkt til det som videre skulle skje.

Vi gjengir fra bladets leder 1. mai 1945:

«Det arbeidende folk i Norge er først og fremst grundig lei av krig og usikkerhet, strid og hat. Gleden over den krigsavgjørelse man mener å kunne øyne i en ikke altfor fjern framtid, er imidlertid blandet med bekymringer over om det også i den tid som kommer skal lykkes å ordne det slik at land og folk kan bli spart for det verste. Og det verste står vel for alle som krigshandlinger på norsk jord, oppløsning av den ordnen-

de og beskyttende statsmakt, rettsløshet, og kanskje blodig borgerkrig mellom stridende grupper av landsmenn. Det har vært så mye strid og kamp, sorg og lidelser i de triste år krigen har vart, at det ikke er mange som synes de kan bære stort mer nå. Bare rene desperados, som kjemper for alt annet enn norske livsinteresser, tenker annerledes.

Vi har alltid hevdet at blod er tykkere enn vann, at ingen makt i verden kan rive over de bånd som rasemessig sett binder det norske folk sammen. Vel har vi ofte — som også våre forfedre — stått mot hverandre med bitre og urettferdige ord, vel har vi i ubetenksomme øyeblikk kanskje ønsket både død og ødeleggelse over våre motstandere, men har vi tross alt noensinde av et ærlig hjerte kunnet hate landsmenn som kanskje går andre veger, men som dog bærer samme stempel på sin panne som oss? Derfor viker også alle nordmenn med gru tilbake fra tanken på at nordmenn skulle bære våpen mot nordmenn. Det ville være det mest redselsfulle som kunne hende, at bror skulle stå mot bror, far mot sønn, slektning mot slektning og gammel venn mot gammel venn.»

Og når det gjaldt det initiativ fra Quisling som Terboven ikke ønsket at det norske folk skulle bli kjent med, så fortsatte bladet:

«Slik som forholdene ligger an idag, ligger ikke utviklingen bare i vår nasjonale regjerings hånd. Både i og utenfor landet sitter det folk som hittil har kunnet handle uten å bære det personlige ansvar overfor folket. Idag kan de ikke komme forbi dette ansvar lenger. Idag ligger Norges framtidige skjebne også i deres hånd.»

At artikkelen vakte både sensasjon og på visse hold forbitelse sier seg selv. Bladets redaktør, som naturligvis var klar over risikoen, ble neste dag kalt ned til pressedirektøren som antydde at også Quisling hadde vært noe sjokkert over den åpne tale og også var misfornøyd fordi han nå måtte spille med åpne kort likeoverfor de politiske motstandere. Han hadde imidlertid på pressedirektørens forespørsel svart at det jo ikke var noe å gjøre slik det hele lå an. Pressedirektøren understreket imidlertid at man ikke kunne garantere redaktørens personlige sikkerhet etter dette.

Politiministerens eget organ «Germaneren» rykket da også straks ut med en truende artikkel skrevet av Jo-

nas Lie personlig. Den hadde den karakteristiske tittel «Vi er urokkelige» og i innledningen het det: «I den siste tid har noen få kneskjelvende individer ved en misforståelse fått adgang til å lufte sine roingsforsøk i pressen. Dette har med rette vakt harme blant frontkjempere og kampfeller. Det er ryddet opp i dette.»

I en signert artikkel i «Aftenposten» (!) fra en sterkt politisk betont frontkjemper het det bl. a. åpent: «Mot bolsjevismen og for et nytt og lykkelig Europa vil jeg kjempe i trofast kameratskap med våre tyske kamerater. Når jeg retter mitt våpen mot fienden, da står det kanskje en landsmann på den andre siden. Kanskje treffer kulen ham. Om det ikke er med lett hjerte, må jeg likevel si: Den som går i fiendens, bolsjevismens tjeneste, fortjener ikke annet. Om det er en hjelper eller en hjelpers hjelper spiller her ingen rolle.»

Men det begynte allerede å lakke og li. Jonas Lies artikkel ble offentliggjort 5. mai 1945 og foreløpig iallfal var det ikke «ryddet opp i dette». Han rakk heller ingen «opprydning». Dagen etter ble det førermøte på Slottet avholdt som Skodvin beretter om. Etter FRITT FOLKS lederartikkel var det naturligvis ingen tale på førermøtet om at partiets militære formasjoner «skulle gå til isolert strid, dersom tyskarane kapitulerte», slik Skodvin formulerer det. Det det eventuelt måtte ha vært tale om var forøvrig naturligvis ingen «isolert strid», men om deltagelse i en siste ragnarokkamp på norsk jord sammen med Terboven og de tyske avdelinger som ville følge en kallelse fra ham. Dönitzs innstilling var jo ikke kjent her oppe i Norge på dette tidspunkt. Stemningen på møtet var ingenlunde for noe slikt. Flertallet var enig med FRITT FOLK og var innstillet på å medvirke til en overgangsordning som førte til et makt-skifte uten blodsutgydelse. Det var i denne forbindelse, for å kunne samordne en opptreden av disse avdelingene og hjemmefronten at det muligens var, ikke «stor diskusjon», men en viss tale om «uniform og distinksjonar for dette politiet».

Det som naturligvis i første rekke interesserte alle deltagerne i førermøtet var Quislings redegjørelse for situasjonen, og det en da først og fremst festet seg ved og som var noe av bakgrunnen for det Skodvin kaller

Advokat Wiesener . .

(Forts. fra side 1)

gen hos folk som ikke er rett-troende.

Mennesker som har fått sine liv ødelagt av etterkrigsterror, må ikke tillate seg å trekke endog en betinget sammenligning med okkupasjonstidens terror. Da er de falsknere. Kritikken av den norske regjeringens altfor sene og lite realistiske mobiliseringstiltak i april dagene 1940 kan være å anse som grov historieforsknings — og til underbyggelse av at Jacobsen som utgiver har vært seg dette bevisst, vises det endog til oversettelsesfeil, som ikke kan føres tilbake til ham.

Så har vi det mest kompliserte av alle punktene i bevisstemaet, og der godtar Høyesteretts flertall at Jacobsen bevisst har medvirket til grov forfalskning. Han har utgitt en bok som forfekter det syn at den norske overkommandos våpen-

den «underleg uverkeleg(e)» atmosfære innen partiet, var at Quisling fortalte han hadde hatt en samtale med Terboven. I denne samtale hadde Terboven forsikret om at det ikke ville bli noen tysk kapitulasjon i Norge på de første 14 dage iallfall, så det var god tid til å områ seg. Og da Quisling hadde spurt om han kunne stole på dette, hadde Terboven forsikret at Tyskland nok kunne tape krigen, men det ville ikke kunne gjøre seg æreløst ved ikke å holde hva han forsikret på dets vegne.

Men alt dette fortøner seg altså for Skodvin som uten «mykkje realisme». Han om det. Det kunne vel imidlertid ikke være helt uten realisme å forsøke å få istand en fredelig overgangsordning med samarbeide mellom gamle og nye makthavere eftersom det beviselig ble drevet visse forhandlinger i den retning mellom fremtredende personer innen Nasjonal Samling og kretser omkring Tranmæl i Sverige. Når forhandlingene ikke førte til noe, så var vel grunnen helst klossethet og ubeslutsomhet hos NS-ledelsen. Ellers vil det vel ha fremgått bl. a. av Løberg-sakens behandling i Oslo byrett og av vitneforklaringene der at iallfall enkelte personer innen hjemmefrontledelsen slett ikke syntes et visst samarbeide var utenkelig.

Hva Terboven angår ble han jo avsatt av Dönitz og gikk etter det ikke til noen slutt-kamp. Kanskje Fritt Folks og Nasjonal Samlings holdning var medvirkende til at han oppga forsøket?

Siegfried

nedleggelse 10. juni 1940 bragte Norges krigsdeltagelse til opphør, idet den gjaldt samtlige norske stridskretser og for verdenskrigens varighet.

Her er det to diametralt motsatt syn som strides. Intet av dem representerer historieforsknings. Det kan argumenteres begge veier. Og man skal være forsiktig med boomerangen. Hvis det offisielle syn gjør krav på statlig sannhetsmonopol, da er forfalskningen iallfall ikke på kjetternes side, men hos dem som vil tvinge et slikt historiesyn igjennom.

Man glemmer i dag den dype defaultisme som rådet i Europa i juni 1940. Der ligger nok grunnen til at den norske forhandler ikke engang forsøkte å få inn i avtalen en reservasjon om fortsatt krig utenfor Norge. Tyskerne hadde faktisk ventet det. Men ifølge general Buschenhagen var den norske forhandler mer opptatt av spørsmålet om de norske offiserers lønnsforhold, etter at de hadde gitt æresord på ikke å krige videre.

Jeg tror man skal være forsiktig med å bebreide Jacobsen og hans forfatter ensidighet på dette punkt i utvalg og behandling av kildestoff. I all politisk polemikk foretar man det utvalg av kildestoff som passer ens argumentasjon. Endog mot domstolen kan denne bebreidelse rettes. Således når førstevoterende helt uriktig bygger på at den norske overkommando ikke inngikk sin avtale med Kongens og regjeringens fullmakt. Det sier seg selv at ikke general Ruge tilbyr blankt å innstille fiendtlighetene på basis av et brev fra et kontor i departementet. Det var tyskerne som ut fra situasjonen stilte vilkårene. De ville ikke forhandle med folk uten ubegrenset fullmakt. Avtalen er redigert av den tyske stab, og tysk forståelse av teksten skulle legges til grunn. Det er grunn til å tro at den tyske hovedforhandler kjenner avtalens forutsetninger og rekkevidde. Men førstvoterende nevner ikke engang at generalen stempler teorien om at avtalen bare hadde lokal karakter, som «Unninn» (uvett).

Heldigvis er ikke flertallsdommen i Høyesterett endelig på dette punkt. Historieforskningen er allerede langt på vei med å justere den offisielle versjon i spørsmålet, og tiden skulle vel snart være inne til at disse ting kan drøftes åpent i et land som skiltes med ytringsfrihet. Frigjøringsjubileet kunne passende feires med at

man frigjorde seg her fra krampetilstanden og slapp lyskasterne til.

Problemet har andre aspekter også — således spørsmålet om den faktiske krigssituasjon som eventuelt opphørte 10. juni 1940, gjenoppsto senere under okkupasjonen, som følge av Reichskommissars og Gestapos folkerettsstridige opptreden. Intoleransen i det offisielle syn hindrer også drøftelse av slike spørsmål.

Naturligvis kan også det offisielle syn ha noe for seg. Kongens og regjeringens proklamasjon om fra eksil å fortsette kampen for Norges selvstendighet er et argument, selv om proklamasjonen i tid ligger forut for avtalen om våpennedleggelse. Men riktigheten er iallfall ikke så entydig evident at det er forfalskning å hevde noe annet. Og det synes temmelig dristig i en dom å legge den antagelse til grunn at Jacobsen, som på dette punkt deler forfatterens og mange, mange andres syn — at nettopp han skulle være seg bevisst at hans egen overbevisning beror på et falsum, mens det er det motsatte syn som representerer den eneste sannhet. Antagelsen har formodningen imot seg.

Den er heller ikke utsprunget av noen konkret bevisbedømmelse. Det fant ikke sted for underinstansen noen konkret bevisførsel som kunne gi grunnlag for å anta en så paradoksal dobbeltbevissthet hos Jacobsen. Det som her synes å foreligge, er en fiktiv logisk abstraksjon, basert på kanoniseringen av den lære at alle måtte vite at Norge fortsatt som krigsdeltager på tross av den norske våpennedleggelsen. Kanoniserte sannheter er å betrakte som notoriske fakta. Notoriske fakta trenger ikke bevis. Konkret bevisbedømmelse bortfaller som overflødig.

Og så toer Høyesterett sine hender og viser til at også en ren mortifikasjonssak uten skyldspørsmål går etter straffeprosesslovens regler. Høyesterett er avskåret fra å overprøve underinstansens bevisbedømmelse, uansett hvor fiktiv den måtte være. Her er flertallet bundet av sjablonen.

I den siste menneskealder har Høyesterett gjennomgått en annen frigjøringsprosess. Domstolen har, i stor utstrekning positivt, frigjort seg fra sjablonenes bindinger på rettslivets mangeartede upolitiske områder. Resultatet har vært en mer elastisk og livsnær rettsutøvelse, som i mange henseender har kunnet hilse med glede. Men i de politiske stormsentra som oppsto un-

Frigjøringen — —

(Forts. fra side 1)

4. I løpet av den første uke i mai ble det opprettet forsøksvise, uoffisielle kontakter mellom Nasjonal Samling og medlemmer av Arbeiderpartiet i Norge og Sverige. Formålet var å hindre en reaksjonær pro-britisk maktovertagelse i Norge og å unngå borgerkrig. Et forberedende møte mellom talsmenn fra begge sider fant sted ved den svensk-norske grense 6. mai. Men Quislings ministre, Rolf Fuglesang, J. L. Lippestad og Arnvid Vassbotten, kom forsent til det formelle møte som var arrangert med representanter for Martin Tranmæl ved grensen kl. 1400 neste dag (7/5) — (Se «Konstrasjonsleiren Ilebu» av pseudonymet E. Werner Svendsen.)

5. Frykt for tysk motstand og represalier i siste minutt rådet fremdeles i Stockholm og Oslo om kvelden 7. mai da Harry Södermann, sjef for de norske «polititropper» i Sverige og stifter av Interpol, i hui og hast dro til Oslo og åpnet Møllergaten 19 ved hjelp av Heinrich Fehlis fra Gestapo.

Dette var den første aksjon som overbeviste Oslopublikumet om at befrielsen var nær.

6. Samme kveld (7. mai) ankom Gordon Young (Daily Express) og jeg (Daily Mail) fra befrielsen av København til Charlottenberg hvor vi søkte hjelp hos forfatteren Axel Kielland — som representerte de frie norske myndigheter i Stockholm — slik at vi kunne

der og etter den siste verdenskrig, var vindstyrken for stor til at ellers dyktige og skikkelige dommere kunne holde seg oppreist, når de kom utenfor de rettslige mønstre og deres beskyttelsessfære. Så havnet de uvegerlig i andre og verre sjabloner, som ikke var av juridisk art.

Jeg tror det er fundamentalt at et lands dommere skal bli ved sin lest, når barometeret står på storm utenfor tingstuen. Ikke av hensyn til Ralph Hewins eller Hans S. Jacobsen, eller til fordel for noen form for nynazisme. Men for rettsikkerheten i landet og for tilliten til vår øverste domstol. Jeg ber om forståelse for at jeg ut fra et ønske om rettssikkerhet og en oppriktig respekt for Høyesterett som institusjon skriver så respektløst som jeg gjør.»

Albert Wiesener

sende beretninger fra befrielsen av Oslo. Han avsto. Men Nils Schive, presseattaché i Stockholm, lovet i telefonen «ikke å reise innvendinger.»

Young og jeg tok en bil til tollstasjonen i Eda; krøp under den stripe bommen og spurte den tyske sersjant på vakt om vi kunne fortsette. «Jeg antar at det er i orden at dere tar et hurtig overblikk, men kom snart tilbake», sa tyskeren. Så vi fortsatte og fant noen piker som nettopp hadde tatt på seg sine bunader og danset piruetter rundt fredsmonumentet.

Vi var de to første engelskmenn som vendte tilbake til Norge ved avslutningen av krigen og våre aviser var de eneste på alliert side som brakte en artikkel fra norsk jord neste morgen.

7. Etter å ha sendt våre beretninger fra Charlottenberg fant Young og jeg en «god nordmann til å kjøre oss i sin truck til Oslo som vi nådde i de tidlige morgentimer 7.—8. mai som de første engelskmenn som dro inn i hovedstaden på fem år.

Lysene ble nettopp satt på igjen da vi kjørte inn og vi fant ut at hele byen holdt på å bli satt på ende: gutter og piker løp arm i arm syngende mens de rev ned tyske skilt og svinget norske flagg. Det tyske reisebyrå og bokhandel lå i ruiner og i nærheten av Rådhuset var det ild løs.

Vår første visitt var til Bjørn Bunkholdt, utenriksredaktør i Aftenposten, som ga oss de siste nyheter. Så sendte vi rundt våre sigaretter og søtsaker og vandret opp og ned Karl Johan mens vi frydet oss. Da vi kom tilbake til Aftenposten fikk vi høre at tyskerne insisterte på å fortsette pressesensuren og vi så siste utgave av «Deutsche Zeitung in Norwegen» komme fra Aftenpostpressen. Det «kunne bli bråk», ble det sagt. Så etter å ha sagt godnatt til den ansvarshavende redaktør, Henrik Huitfeldt, kjørte vi tilbake til Sverige for å sende avsted de første beretninger fra det befrie Oslo.

8. Den annen «befrielse» fant sted om kvelden (8. mai) da våre venner og kolleger, Alan Moorehead (Daily Express) og Alexander Clifford (Daily Mail) fløy inn ombord i et RAF-fly fra København.

Moorehead berettet etterpå:

«Ingen skjøt på oss (på vei opp Oslofjorden til For-

nebu) — — En major Spinder skyndte seg frem, hilste og sa at han ingen ordre hadde og måtte sende bud på generalen. Flere og flere tyskere flokket seg rundt oss, og det var tydelig av deres måte å være på at de ville godta overgivelse — —

«Alexander Clifford opptrådte som tolk under forhandlingene, og snart begynte tingene å utvikle seg til en sømmelig overgivelse. De diskuterte dette med bilene, men tilslutt ble det skaffet tre, og med en tysk korporal ved rattet i hver dro vi avsted langs den støvete veien for å prøve å ta Oslo — — Sluttelig brøytet politihester en passasje frem til inngangen på Grand Hotell og derfra kom vi opp på balkongen i annen etasje. Noe i likhet med et anfall av vanvidd hadde grepet mengden nedenfor. Et øyeblikk, grepet av en eller annen felles følelsesimpuls, stoppet de og sang deres nasjonalsang. Så gråt de og lo og skrek: 'Lenge leve England!'

9. Den morgen tilbød Milorg. Quisling «beskyttelse» (custodia honesta). Ifølge dr. med. Bjørn Foss i Oslo tinghus (14. 3. 69) således:

«Det var sjefen for Milorg. 13. Lorentz Brinch, som instruerte meg om å oppsøke Quisling på Gimle for å anmode ham om å bidra til at det ikke ble skyting. Samtidig skulle jeg tilby Quisling at hvis han overgav seg til hjemmestyrkene, skulle han få bo i en villa på Holmenkollen under Milorgs beskyttelse — — Jeg reiste ut til Gimle og traff der Quisling som satt sammen med sin regjering, minus Jonas Lie og Riisnæs. Tilstede var også Lippestad og Fuglesang. Tilbudet om Holmenkollvillaen skulle gjelde Quisling og hans hustru.»

Foss ga en lignende beretning i «Milorg D 13 i kamp» i 1961, men han trakk tilbake begge versjoner i NHS (9. mai 1969), idet han sa: «Det var ikke tale om ærefull avmarsj eller æresbolig for Quisling.»

Iallfall dro Lippestad den aften (8. 5.) med fritt leide fra Gimle til Møllergaten 19 og tilbake for å fortsette forhandlingene med Milorg. Sven Arntzen avbrøt samtalen med ordene: «Saken skal prøves etter norsk lov» — tilbakevirkende «Londonlover» som det viste seg — og Quisling meldte seg i Møllergaten 19 tidlig neste morgen (9. 5.). Hvorefter Quisling ble arrestert etter ordre av Andreas Aulie i London. (Lars L'Abée-Lund i Dagbladet 14. 2. 1964).

10. På Skaugum begikk Terboven selvmord (8. 5.) og på Skallum Jonas Lie og den nye statspolitistef Henrik Rogstad, mens justisminister Sverre Riisnæs overlevet.

11. Natten til 7.5. kringkastet den tyske øverstkommanderende, general Boehme, en hyllest til sine 400 000 ubeseirede menn i Norge og neste morgen satte han seg i radioforbindelse med SHAEF og erklærte seg rede til å ta imot en alliert våpenstillstandsdelegasjon — de nødvendige frekvenser var blitt meddelt ham av Milorg. etter telegrafisk ordre fra Eisenhower tre dager tidligere.

Den allierte delegasjon, ledet av den britiske brigadier R. Hilton, startet fra Woodhaven flyplass, Skotland, ved middagstid, med Flying-Officer Sverre Bjørneby (nordmann) som pilot, og de kom til Boehmes hovedkvarter på Sjursøya Turisthotell, nær Lillehammer, kl. 2000. Hvorefter Boehme kapitulerte betingelsesløst. Dokumentet ble oversatt fra engelsk til tysk i løpet av natten, på hans anmodning, og ble undertegnet på Hotell Bristol i Oslo neste dag, slik at det ble bekreftet at kapitulasjonen formelt hadde trådt i kraft ved midnatt (8.—9.5. 45). General Boehme, som representant for den tyske overkommando, og brigadier Hilton, som representant for det øverste allierte hovedkvarter (general Eisenhower) og i siste instans the Joint Chiefs of Staff i Washington DC, var de to undertegnere. De to norske offiserer (general H. Jørgensen og kommandør Per Askim) og 14 britiske offiserer som var tilstede på Lillehammer da betingelsene ble overlevert og godtatt muntlig, var der som tilskuere. Ingen nordmann undertegnet.

Suvereniteten i Norge gikk dermed over fra Tyskland til de allierte i henhold til internasjonal lov, som også var norsk lov. (Suvereniteten gikk ikke over igjen til statsrådet). Den allierte okkupasjon begynte.

12. Neste dag (9.5.) fløy general Sir Andrew Thorne til Fornebu med deler av den britiske First Airborne Division (de berømte «Red Berets») og rekvirerte Gimle, Quislings offisielle residens på Bygdøy 24 timer tidligere, hvor han opprettet alliert hovedkvarter.

Thorne representerte også SHAEF og the Joint Chiefs of Staff. Som sådan utøvet han — og ikke statsrådet — øverste sivile og militære myndighet i Norge.

(Forts. side 2)

Legenden . .

(Forts. fra side 5)

tat fra Komsomalskaja Pravda av 12. april 1940: «Efter at deres krigsplan nr. 1 har mislykkes i Øst-Europa har vestmaktene i lengere tid forberedt sin nordlige variant, krigsplan nr. 2», sitat fra Isvestija av 14. april 1940: «De tyske beskyttelsesaksjoner var fremtvungne ved vestmaktens nøytralitets-krenkelser.»

I prosessen mot Krupp ble forøvrig av forsaret fremlagt et brev fra den tyske gesandt i Moskva (Schulenburg) av 9. april 1940 til utenriksdepartementet: «Molotov underrettet om invasjonen. Han erklærer at Sovjetsamveldet forsto den tyske aksjon, og ønsket Tyskland et lykkelig resultat av sine forsvarsforholdsregler.»

Også en rekke andre dokumenter ble avvist av retten, bl. a. referat fra det 9. møte i de alliertes høye råd, såvelsom det franske krigsutvalg om utvidelse av krigen til Skandinavia.

Seierherretribunalets dom, som altså overhodet ikke tok hensyn til forsvarsdokumentasjon og de tyske argumenter lød: «Angrepskrigen mot Polen var bare begynnelsen — 31. mai 1939 ble det sluttet en ikke-angrepsspakt mellom Danmark og Tyskland — — Ikke desto mindre rykket Tyskland 9. april 1940 inn i Danmark — — 9. april 1940 overfalt Tyskland under forfølgelsen av sine felttogsplaner Norge. Ideen til å angripe Norge stammer tilsynelatende fra de anklagede Raeder og Rosenberg. 3. oktober 1939 forfattet Raeder et memorandum om «die Gewinnung von Stützpunkten in Norwegen» — — 10. oktober ga Raeder beretning til Hitler om de vanskeligheter som ville oppstå for Tyskland gjennom en besettelse av britene — — I beretningen om virksomheten til Aussenpolitisches Amt der NSDAP for årene 1933 til 1943 er under titlen «Politische Vorbereitung für die militäre Besetzung Norwegens» anført at Hitler i sin samtale med Quisling (16. desember 1939) sa at han ville foretrekke en nøytral holdning såvel fra Norges som fra hele Skandinavia side, da han ikke ønsket romlig å utvide krigen eller trekke andre nasjoner inn i krigen — — I hvilken utstrekning den oppfatning besto i innflytelsesrike tyske kretser at de allierte hadde til hensikt å besette Norge, kan ikke med sikkerhet fastslås — — Videre anmerket den anklagede Jodl i sin dagbok 13. mars 1940: «Führer noch nicht ent-

STORT OPPSTYR

blant de venstreradikale har det blitt — og langt inn i den borgerlige leir fordi amerikanske tropper har gjort det samme som deres kommunistiske motstandere i Vietnam har holdt på med hele tiden: å føre krig i og fra Kambodsja. Som alle vet er ikke dette blad nevneverdig begeistret, det være seg for USA's utenrikspolitikk eller dets engasjement utenom eget land, men skal det først føres krig i Vietnam, så sier det seg da selv at militært sett har USA nå gjort det som burde ha vært gjort fra første stund. Det ville det da også naturligvis ha vært hvis ikke amerikanske politikere i enda større grad enn for eksempel norske tar allehånde stemmefiskerhensyn istedenfor hensyn til landets interesser. I USA

schlossen, wie Weserübung zu begründen». Og påny skrev han 14. mars: «Führer gir ennu ikke ordre til W (Weserübung). Han søker fremdeles etter en begrunnelse» — — Da den endelige ordre om den tyske invasjon i Norge ble utstedt, inneholder sjøkrigsledelsens dagbok følgende opptegnelse under 23. mars 1940: «Et masseangrep av engelskmenn i norske territorialfarvann er i øyeblikket ikke å vente». Og admiral Assmanns innførsel under 26. mars sier: «Britische Landung in Norwegen als unbedeutend anzusehen.» Man støtter seg på dokumenter som senere ble tatt som bytte av tyskerne for å bevise, at den allierte plan for besettelse av havner og flyplasser i Vest-Norge var en fastlagt plan, skjønt den i alle punkter lå betydelig bak de tyske planer.»

Så vidt nürnbergdommerne, som nok kan skåle med norske sådanne! Vi viser når det gjelder dommen til hva som ble anført i forrige artikkel, bl. a. at admiral Assmann benekter overhodet å ha innført noe slikt i sjøkrigsledelsens krigsdagbok. Og når det gjelder at de britiske planer lå bakefter de tyske — slik også general Linbäck-Larsen hevder — så bringer vi i neste nummer en tidstabell fra den nevnte bok: Gerhard Brennecke: «Die Nürnberger Geschichstenstellung. Quellen zur Vorgeschichte und Geschichte des 2. Weltkriegs.» (Fortsettes)

har man som bekjent foruten galne venstreradikale studenter som intet begriper også en sluttet blokk av negre, en sluttet blokk av jøder og også andre faste etniske grupperinger som presser de halvkorruperte partipolitikere til de mest sinnsvake foranstaltninger. Slik går det når et land er i strid med seg selv fordi det ikke bygger på et fast og ensartet rasegrunnlag. Og slik er det man vil at hele verden skal bli!

*

OGSÅ DANMARK

har sine toppatrioter som ikke kan glemme de dejlige dage dengang de fritt kunne gå løs på sine fornuftigere landsmenn. Også de feirer «befrielsen» fra den okkupasjon de inngikk avtale om å få og minnes utrettelig alle skjulte heltebedrifter fra dengang de gikk løs på eget lands verdier og egne landsmenn. De har ellers også tid til vrede mot den danske rikskommissar dr. Best, som de nå beskylder for å ha kalt Danmark «dette latterlige lille land». Vår kollega REVISION setter tingene på rette plass ved å opplyse at det dr. Best sa under «Folkestreike-Krisen» i september 1944, var: «Det er latterlig af et lille land» — og det må vi være enig med ham i alt tatt i betraktning.

*

EN SANN HISTORIKER

Det tør være grunn til å minne både professor Skodvin og hans elever om visse etiske grunnsetninger for en historiker. Han kan ikke på forhånd danne seg (eller overta) en mening om hvorledes tingene burde ha hendt og vært og så velge ut kjennsgjerninger som støtter den mening og utelate de motstridende. Eller la oss si det slik den engelske historiker A. J. P. Taylor sier det i sin bok «Årsakene til 2. verdenskrig»: «Vi kan ikke finne ut av noe særlig så lenge vi fortsetter med å gi Hitler skylden for det som skjedde. — — Jeg er opp-tatt av å forstå det som skjedde, ikke av å rettferdiggjøre eller fordømme. Jeg var «antiappeaser» fra den dag Hitler kom til makten, og jeg ville utvilsomt bli det igjen under lignende forhold. Men det har ingen relevans for historieskrivning.»

*

DER SOM HER

Vi nevnte foran Danmark. Også der har løgner, fortie-len og forvanskningen gylne tider etter 1945. I en «Danmarkshistorie» opplyses det at resultatet av vervingen til Frikorps Danmark (som forøvrig skjedde ved annonsering i avisene fra forsvarsdepartementet etter at korpsets leder var utnevnt av kongen) ikke var særlig stort. «Ialt 1500 mann meldte seg til korpset». Men hvorledes kan det da ha seg at professor dr. jur. von Eyben kan skrive at «Antallet af danske, der ble straffede for tysk krigstjeneste var 7 717 mænd og 17 kvinder.» Ifølge tyske kilder var det 1. mars 1945 falt 3 025 dansker på Østfronten og i de siste dage falt det også noen hundre. REVISION anslår tallet på danske krigsdeltagere på tysk side til 11 000, hvorav skjønsmessig 1 000 fra det tyske mindretall.

*

FARLIG RÅDGIVER

Kennedys pressesjef Salinger har tatt kraftig tilorde mot ekspresident Johnson. Sistnevnte hevdet at de av ham overtatte medlemmer av Kennedys «hjernetrust» senere hadde «underminert» hans regjering og vist en «illojal holdning». Salinger synes å føle seg truffet. Ellers viser også dette den avskrekkende bakside av den blanke demokratiske mynten i USA.

*

HITLER OG MAO

I en sovjetisk propaganda-sending som er oppfanget i Hongkong blir regjeringen i Peking beskyldt for å ha opprettet et «fascistisk regime». Dette viser bl. a. Maos motto at «politisk styrke kommer fra geværløpene». Da dette som kjent er et privilegium for den røde hær, sammenligner propoganda-sendingen fra Moskva den opprørske kamerat Mao med Hitler.

*

HVORLEDES KAN DETTE PASSE?

I forbindelse med at den tyske motstandsmann Heinrich Grüber ble utnevnt til æresborger av Vest-Berlin skrev avisen «Welt» i en hyldningsartikkel: «1940 forsvant han etter et heftig sammenstøt med SS-føreren Adolf Eichmann for lengere

tid i konsentrasjonsleir. En hjertesykdom kan Grüber takke for at han ble løslatt i 1943.» Men hvorledes kan nå dette stemme? Nå har jo propagandaen år ut og år inn fortalt folk at konsentrasjonsleirene tjente til å ta livet av mennesker og så leser man nå svart på hvitt at man var så hensynsfulle at folk med hjertesykdommer ble løslatt, til og med en så prominent motstandsmann som Grüber! Selv de norske rettsutøvere og konsentrasjonsleirinnhavere fra 1945 av tok jo ikke smålige hensyn til sykdom hos fangene — det gjaldt både folk med hjertesykdommer, tuberkulose og krigsinvaliden uten armer og ben.

*

SJIKANE MOT WERNHER VON BRAUN

Under en middag til ære for rakettforskeren Wernher von Braun i Philadelphia forstyrret en gruppe jøder festen og deres leder, rabbiner Mendel Lewkowitz skjelte ut rakettkonstruktøren på det groveste.

*

*Tell me the tales that to me were so dear,
long, long ago — long, long ago.
(Thomas Bayly)*

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — Kristne Venner møtes den første fredag hver måned i Colletsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapeleg samvær.

Møtetid kl. 19.30.

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 — Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontoret stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnenmentspriser:
Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet kr. 30,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 60,— pr. år, kr. 30,— pr. halvår.

Bruk postgironr.: 16 450
Løssalg kr. 2,—

Utgiver A/S FOLK OG LAND